

VHÚ - Vojenský historický archiv

Řada 0

ŠKOLY NA DŮSTOJNÍKY V

ZÁLOŽE V SSSR

1944 - 1945

Inventář

СЪСЪДЪ :

	Inv.č.	strana
Úvod		I - III
Škola na důstojníky dělostřelectva v záloze	1 - 3	1
Škola na důstojníky pěchoty v záloze	4 - 6	1 - 4
Škola na důstojníky hospodářské služba v záloze	7 - 17	4 - 5
Rejstřík		6 - 8

Vojenský historický archiv

Ú V O D

Smíšený fond "Školy na důstojníky v záloze v SSSR" je souborem písemných dokumentů, které se dochovaly z registratur jednotlivých škol - dělostřelecké, pěchotní a hospodářské služby. Registrature každé školy tvoří relativně samostatnou část fondu.

Smíšený fond škol důstojníků v záloze byl vytvořen v roce 1976, vyčleněním příslušného archivního materiálu při pořádní sdruženého fondu l.čs. náhradního pluku v SSSR. Vzhledem k malému rozsahu fondu, který tvoří 1 archivní karta /17 inventurních jednotek/ nebyly vytvořeny samostatné fondy podle původce, aby byl vytvořen tento smíšený fond, tzv. že očíslování inventurních jednotek je průběžné, bez rozlišení původce /školy/. K orientaci po fondu byl vypracován inventář a věcný rejstřík.

Organizování škol na důstojníky v záloze při l.čs. sboru v SSSR bylo spojeno s jeho budováním a nedostatkem nižších důstojníků u bojových jednotek. ŠDZ byly sice u čs. vojenské jednotky v SSSR organizovány již dříve, avšak koncem roku a zvláště pak v první polovině roku 1945 vzrostl jejich význam ještě více.

Škola na důstojníky pěchoty, ženijní a spojovací služby v záloze byla zřízena rozkazem velitele l. čs. sboru dnem 22.12.1944. /SSSR IV/G/2/1 čj. 1087/taj./1944/. Velitelem školy byl určen škpt. pěch. Otmar ZÁHORA a

23.4.1945 mjr.pěch. Stanislav UCHYTL.

První běh školy byl určen pro mužstvo s bojovými zkušenostmi na 6 týdnů, druhý běh školy byl zahájen 2.1.1945 v trvání 3 měsíců. Frekventanty školy byly určeny všechny vojenské osoby /kromě žen/ bez vojenského vzdělání, mající středoškolské vzdělání /6 tříd/ od 18 do 35 let s klasifikací "A".

Škola na důstojníky dělostřelectva v záloze byla zřízena dne 22.12.1944. /SSSR IV/0/2/1/ čj. 1067/taj.1944/. Velitelem byl určen pplk. děl. Josef VOGEL, kterého po odvolání z funkce /15.3.1944/ vystřídal škpt. děl. Jindřich MACHÁČEK. Byly zřízeny 3 školní oddělení, z nichž oddělení "A" a "B" doplňovaly jednotky brigád a 5. dělostřeleckého pluku; oddělení "C" pak doplňovalo dělostřelecké jednotky pěších jednotek. Dnem 1.3.1945 byla provedena reorganizace školy takto: 1. dělostřelecká baterie /1 četa 122 mm houfnic a 2. četa 76 mm kanonů/ a 2. minometná baterie /3. četa 120 mm minometů a 4. četa 82 mm minometů/.

1.5.1945 byla zrušena tato organizace a dočasně zřízeno Velitelství školy, hospodářská správa a štábní baterie. Doba trvání školy byla původně stanovena na 3 měsíce, avšak první turnus na důstojníky Dělostřelectva v záloze byl ukončen 30.4.1945.

Škola na důstojníky hospodářské služby v záloze byla zřízena dnem 15.1.1945 při velitelství týlu 1.čs. sboru /SSSR IV - týl /A/2/11 čj. 082303/taj.int./1945/.

Velitelem školy byl ustanoven kpt. Dr. Miroslav KORNAR, škola byla ze služebních důvodů přerušena od 21.1. do 12.2.1945. Škola byla zakončena teoretickými zkouškami dne 12.3.1945.

Výnosem MHO čj. 5052/dáv.oper/1945 z 13.4.1945 byl velitelem všech škol na důstojníky v záloze zbraní a služeb ustanoven brig. gen. Jan KRATOCHVÍL.

Písemnosti nyní uložené ve fondu odrážejí dobu i podmínky, za kterých byly pořizovány a to jak po stránce vnitřní, tak po stránce vnější. Jednotlivé spisy jsou uloženy pod číslu jednacími, podle kterých byly řazeny a zakládány v registratuře každé školy. Toto řazení bylo plně respektováno i při vytváření a inventurizaci tohoto fondu. Na základě principů volného provenienčního systému byly vytvořeny následující samostatné celky:

1. Škola na důstojníky dělostřelecké v záloze,
2. Škola na důstojníky pěchoty v záloze a
3. Škola na důstojníky hospodářské služby v záloze.

Dochované archiválie jsou různorodého charakteru. Řada základních dokumentů se nedochovala, jako např. rozkazy. O činnosti škol vypovídá korespondence, směrnice, rozvrhy přednášek, zkušební otázky a pod.

Písemný materiál k čs. vojenskému školství v SSSR je dále uložen v těchto fondech VHA: SSSR V-tyl; SSSR IV - Velitelství 1. čs. sboru v SSSR; Čs VM v SSSR a MHO - Londýn.

i.č.	sign.		časové rozmezí	karton
1. Škola na důstojníky dělostřelectva v záloze -----				
1	1/1	1/ Školní rozkazy čís. 94-112 /chybí č. 76/	1945 /27.2.- 2.5./	1
2	1/2	2/ Směrnice pro obsluhu děl a minometů		1
3	1/3	3/ Povelová technika pro dělostřelectvo - předložení k schválení /3 x/	1945 /3.4./	1
2. Škola na důstojníky pěchoty v záloze -----				
4	2/1	1/Korespondence taj., dův., obyč. čj. 1 - 177 - zpravodajský rozkaz č. 39 B, čj. 1 - nařízení a směrnice o spolupráci le- tectva s pozemními jednotkami v horách, čj. 2- zpravodajský rozkaz č. 40 B, čj. 3- č.1-0. čj. 4 - č. 41 B, čj. 5 - program přednášek kursu na osvětové důstojníky, čj. - program výcviku ške- ly na důstojníky pěchoty v záloze a na důstojníky ženijního vojska v zá- loze - škola na důstojníky pěch., žen. a spoj. v zál. a škola na důst. děl. v zál., zřízení, čj. 6-polní pošta, odebírání, čj. 9- zprav.rozkaz 1-B, čj. 12 - příklady bojové činnosti	1944-45 /22.12.- 31.5./	1

i.č. sign.

časové karton
rozmezí

průzkumu před frontou 1.čs.sboru v
SSSR za prosinec 1944- škola pro
důstojníky pěch. a žen. vojsk v
záloze 2. běh., zřízení, čj. 13 -
zprav. rozkaz č. 3-B, čj. 17-č.4-
B, čj. 18 - zrušení výcvikových stře-
dišek u brigád, čj. 19 - program
výcviku jednotek 2.sledu 1.gard.
armády, čj. 20 - zprav. rozkaz
B-5, čj. 21 - nábor psů, nařízení,
čj. 22 - zprav. rozkaz č. 6.B,
č.9, čj. 23 a 24 - obranný zprav.
rozkaz č. 2, čj. 25 - úkolyobra-
nného zpravodajství, čj. 26 -
směrnice pro zařazování příslušníků
slov. armády do čs. zahr. armády,
čj. 30 - dislokace a organizace
jednotek, čj. 34 - čs. partyzáni,
přidělení, čj. 35 - spojovací učí-
lišť zřízení, čj. 36 - doplňovací
správa 1.čs. sboru, podřízení, čj.
38-občanské šaty a dokumenty, odběr,
čj. 54 - nepořádky v týlových jed-
notkách, čj. 59 - příklad vedení
průzkumné činnosti u 4.čs. sam.
brigády dne 21.3.1945 v prostoru
záp.kóty 948, velitel kasáren pod
Gerlachem, určení, čj. 60-trestní
rota zřízení, čj. 62-obranný zprav.
rozkaz č. 7, čj. 63-plán ochrany a
obranu štábu tylu sboru, čj. 65-
důstojník OBZ důst. škol a auto-
učiliště, určení, čj. 67- nové

i.č. sign.

časové karton
rozmezí

německé zbraně, upozornění, čj. 68-
zprav. hlášení za březen 1945 školy
na důst. pěch. v zál., čj. 69-návrhy
na jmenování frekventantů školy na důst.
pěch. v zál., čj. 75-návrhy na pový-
šení, čj. 76-přehledka posádky 2.pěší
brigády, nařízení, čj. 88-rozdělov-
ník absolventů důst. školy, čj. 89-
strážní rota, nařízení, čj. 91-přesun
jednotek náhr. pluku, nařízení, čj.
92-návrhy na povýšení a jmenování,
čj. 96,97 -seznam důstojníků a rot-
mistrů školy na důst. pěch. v zál.,
čj. 101 - povýšení a jmenování důst.,
čj. 102, 104, 105, 106, 107 - určení
velitele škol, čj. 108 - školy na
důst. v zál., výcviková střediska a
zápolní útvary, změna podřízenosti,
čj. 109 - seznam důstojníků a rot-
mistrů školy na důstojníky pěchoty
v záloze, kteří přišli nebo byli nově
jmenování, čj. 111 - zprav. hlášení
školy na důst. pěch. v zál. za duben
1945, čj. 112 - měsíční výkaz počtu
k 2.5.1945, čj. 113-důst.instruktoři
RA, pořadování, čj. 119-frekventanti
důst. škol, odeslání, čj. 120- usta-
novení velitelem školy zál.důst.pěcho-
ty v Popradě, mjr. pěch. Stanislav
Uchytíl, čj. 129- závěrečné zkoušky,
program, čj. 134 - seznam důstojníků
školy na důst. pěch. v zál., čj. 136-
obraný zprav. rozkaz č. 2, čj. 137-
organizace školy, provedení, čj. 145-

i.č. sign.

Číslo karty karten

zápis o zasedání stravní komise,
 čj. 153- organizace 2.škol.praporu,
 provedení, čj. 149 - zbrojní služba,
 čj. 152 - armáda, reorganizace, čj.
 163 - odevzdání a převzetí velení
 2.školní roty, hlášení, čj. 167 -
 zprav. hlášení za květen 1945, čj.
 177

5 2/2 2/ Trestní oznámení pro zločin
 zběhnutí proti příslušníkům
 školy na důst. pách. v zál. 1945 1

6 2/3 3/ Zároveň záležitosti 1945 1

3 - Škola na důstojníky hospodářské
 služby v záloze

7 3/1 1/ Korespondence 1945 1
 čj. 1, 12, 24, 25, 49, 74, 80
 - průběh vyučování, hlášení-
 škola na důst. hosp. služby v
 zál., závěrečné zkoušky /seznam
 absolventů/ - zpravodajské hláše-
 ní školy na výchovu důst. hosp.
 služby v záloze

8 3/2 2/ Zkušební otázky 1
 pro frekventanty školy

9 3/3 3/ Rozvrh přednášek 1945 1
 /zaslaný osvět.důst.sboru veliteli /18.1./
 školy na důst.hosp.sloužby v zál./

i.č.	sign.		časové rozměří	karton
10	3/4	4/ Rozvrh vyučování a učební osnova	1945 /leden- březen/	1
11	3/5	5/ Curriculum vitae a zkušební diktát frekventantů škol pro výchovu důstojníků hosp. školy v záloze		1
12	3/6	6/ Výkazy o prospěchu frekventantů školy pro výchovu důstojníků hosp. služby v zál.	1944-45	1
13	3/7	7/ Návrhy frekventantů do školy na důstojníky hosp. služby v zál.	1945	1
14	3/8	8/ Návrhy na jmenování důstojníků z frekventantů školy pro výchovu důstojníků hosp. služby v zál.	1945	1
15	3/9	9/ Rozvrh zkoušek /jmenný seznam/	1945 /10.3./	1
16	3/10	10/ Jmenné seznamy frekventantů školy na důst. hosp. služby v záloze	1945	1
17	3/11	11/ Protokoly o odcizení proviantu	1945	1

REJSTŘÍK VĚCNÝ.
=====

Absolyenti - rozdělovník	4
Armáda - reorganizace	4
Armáda gerádová 1. - program výcviku	4
Armáda slovenská - seřazování příslušníků	4
Brigáda čs. 2. - přehledka	4
Brigáda čs. 4. - průzkum	4
Dělostřelectvo - povely	3
Dokumenty civilní - odběr	4
Důstojník OBZ - ŠDZ - určení	4
Důstojník osvětový - program přednášek	4
Hlášení zpravodajské	4
Instruktoři RA - požadavek	4
Jednotky tylové - nepořádek	4
Kasárna pod Gerlachem - velitel - určení	4
Komise stravní - zápis	4
Nábor - psi	4
Návrhy - jmenování důstojníků	4
Návrhy - povýšení	4
Odběr civilní - odběr	4
Osvěta - program přednášek	4
Oznámení trestní - ŠDZ pých.	5
Partyzáni - přidělení	4
Pluk náhradní čs. 1. - přesun	4
Pošta polní - odběr tiskovin	4

Povely - československé	3
Prapor školní 2. - organizace	4
Proviant - odcizení	17
Průzkum bojový - 1.čs. sbor - příklady	4
Rota strážní - zřízení	4
Rota školní 2. - velitel	4
Rota trestní - zřízení	4
Rozkaz zpravodajský	4
Rozkaz zpravodajský obranný	4
Rozkazy školní - ŠDZ děl.	1
Sbor čs. 1. - dislokace - organizace	4
Služba zbrojní	4
Směrnice - obsluha děl a minometů	2
" - zařazování příslušníků slovenské armády	4
Správa doplňovací - podřízenost	4
Střediska výcviková - zrušení	4
ŠDZ - podřízenost	4
ŠDZ hosp.sl. - frekventanti - návrhy	13,14
" - frekventanti - výkaz prospěchu	12
" - frekventanti - životopisy	11
" - hlášení zpravodajské	7
" - osnovy	10
" - osvěta - rozvrh přednášek	9
" - seznamy jmenné	7,15,16
" - vyučování	7
" - zkoušky závěrečné	7,8, 15

ŠDZ pěch. - organizace	4
" - oznámení trestní	9
" - seznam jmenný	4
" - služba zdravotní	6
" - velitel - ustanovení	4
" - výkaz počtů	4
" - zkoušky závěrečné	4
" - zřízení - 2. báh	4
ŠDZ spoj. - zřízení	4
ŠDZ žen. - zřízení	4
Tyl sboru čs. 1. - štáb - úbrana a ochrana	4
Učiliště spojovců - zřízení	4
Velitel škol - určení	4
Výcvik - armáda gardová 1. - program	4
" - ŠDZ pěch. - program	4
" - ŠDZ žen. - program	4
Zbraně německé - nové	4
Zpravodajství obranné - úkoly	4

1.5

Vojenský historický archiv

Název fondu: Školy na důstojníky v záloze v SSSR

Značka fondu: ŠDZ v SSSR

Časový rozsah fondu: 1944 - 1945

Počet inventárních jednotek: 17 ; karton: 1

Uspořádala: Jindra Gburová /1976/

Inventář vypracovala: Jindra Gburová /1976/

Rejstřík vypracoval: Dr. Zdeněk Vališ /1982/

Úvod vypracoval: Dr. Zdeněk Vališ /1982/

Přepsala: Bohuslava Volgnerová /1982/

Kontroloval: Věra Zdražilová a Milan Kavalír

Počet výtisků: 5

Výtisk číslo: 4

historický archiv